

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31.03.2009, sp. zn. 33 Cdo 2894/2008, ECLI:CZ:NS:2009:33.CDO.2894.2008.1

Číslo: 1/2010

Právní věta: K projednání a rozhodnutí sporu o úhradu ceny za poskytnutou službu elektronické komunikace je dána pravomoc Českého telekomunikačního úřadu podle § 129 odst. 1, věty první, zákona č. 127/2005 Sb. i tehdy, jestliže osoba vykonávající komunikační činnost postoupila pohledávku vůči účastníku osobě, která komunikační činnost nevykonává.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 31.03.2009

Spisová značka: 33 Cdo 2894/2008

Číslo rozhodnutí: 1

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Pravomoc soudu

Předpisy: § 104 odst. 1 předpisu č. 99/1963Sb.
§ 129 odst. 1 předpisu č. 127/2005Sb.
§ 7 odst. 1 předpisu č. 99/1963Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobkyně se po žalované domáhá zaplacení částky 1194 Kč s příslušenstvím. Uvádí, že s obchodní společností T. O., a. s., uzavřela dne 26. 6. 2007 smlouvu o postoupení pohledávek, jejímž předmětem byla mimo jiné pohledávka za žalovanou na zaplacení ceny za smluvně poskytnuté telekomunikační služby prostřednictvím pevné telekomunikační sítě v období od 17. 11. 2005 do 16. 11. 2006.

O k r e s n í s o u d v Karlových Varech usnesením ze dne 8. 1. 2008 zastavil řízení, věc postoupil po právní moci tohoto usnesení Českému telekomunikačnímu úřadu se sídlem v Praze a rozhodl o nákladech řízení a o soudním poplatku. Dospěl k závěru, že k projednání a rozhodnutí věci není dána pravomoc soudu, neboť jde o spor vyplývající ze smlouvy mezi provozovatelem veřejné telekomunikační sítě a účastníkem o poskytování telekomunikačních služeb, k jehož rozhodnutí je povolán Český telekomunikační úřad se sídlem v Praze (§ 95 bod 8 písm. d/ zákona č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů). Okolnost, že provozovatel veřejné telekomunikační sítě postoupil svou pohledávku za účastníkem žalobkyni, považoval z hlediska závěru o nedostatku podmínky řízení ve smyslu § 104 odst. 1 o. s. ř. za irrelevantní.

K r a j s k ý s o u d v Plzni usnesením ze dne 27. 2. 2008 usnesení soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl o nákladech odvolacího řízení. V první řadě konstatoval, že soud prvního stupně nesprávně poměřoval vztah účastnic zákonem č. 151/2000 Sb., neboť jde o spor o úhradu za telekomunikační služby poskytnuté za účinnosti zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), jímž byl od 1. 5. 2005 nahrazen zákon č. 151/2000 Sb. Přesto jeho závěr, že v dané věci není dána pravomoc soudu ve smyslu § 7 odst. 1 o. s. ř., jelikož k jejímu projednání je pravomocný Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“), shledal věcně správným. I když podle znění § 129 odst. 1, věty první, zákona č. 127/2005 Sb. je pravomoc Úřadu vymezena tak, že rozhoduje spory mezi osobou vykonávající komunikační činnost (§ 7) na straně jedné, a účastníkem, popřípadě uživatelem na straně druhé, na základě návrhu kterékoliv ze stran sporu, pokud se spor týká povinností uložených tímto zákonem nebo na jeho základě, odvolací soud vyslovil názor, že pro posouzení otázky pravomoci v dané věci je určující smysl a účel citovaného ustanovení. Vycházeje z důvodové zprávy k tomuto zákonu a ze Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES, odvolací soud dovodil, že účelem uvedeného ustanovení je umožnit osobám, které se podílejí na poskytování veřejně dostupných služeb elektronických komunikací nebo tyto služby užívají či je žádají (§ 2 písm. a/, b/ zákona), jednoduchý a dostupný nástroj pro řešení jejich sporů týkajících se povinností založených daným zákonem, a to zejména z důvodu šetření práv a nákladů spotřebitelů. Takovým nástrojem je právě možnost (i povinnost) obracet se se žádostmi o vyřešení těchto sporů na Úřad. Podstatnou pro otázku pravomoci proto nepovažuje samotnou osobu, která se na Úřad obrací se žádostí o rozhodnutí sporu, nýbrž práva a povinnosti, jejichž je nositelem; bez vlivu na pravomoc Úřadu je tudíž v posuzovaném případě skutečnost, že osoba vykonávající komunikační činnost (T. O., a. s.) postoupila žalobkyni svou pohledávku za žalovanou, již stihá povinnost vyplývající z § 64 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb. Protože z hlediska práv a povinností, která jsou předmětem vztahu mezi žalobkyní a žalovanou, není mezi žalobkyní a její právní předchůdkyní rozdíl, odvolací soud usoudil, že je třeba na žalobkyni hledět stejně, jako by se jednalo o osobu vykonávající komunikační činnost ve smyslu § 129 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb.

Proti usnesení odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání, v němž namítla nesprávné právní posouzení otázky pravomoci odvolacím soudem. Oproti němu prosazuje názor, že pravomoc Úřadu je dána pozitivním vymezením rozsahu sporů, které jsou mu zákonem č. 127/2005 Sb. svěřeny k rozhodování, a to uvedením charakteristik stran sporu (tj. okruhu účastníků sporu) a věcného obsahu sporu (povinností, jichž se spor týká). Aby byla dána pravomoc Úřadu, musí být současně splněny oba předpoklady. Žalobkyně je přesvědčena, že stranami sporu v řízení před Úřadem může být pouze osoba vykonávající komunikační činnost a účastník, resp. uživatel. Kdo je osobou vykonávající komunikační činnost a kdo je účastníkem, popř. uživatelem, stanoví § 7 a § 2 písm. a) zákona č. 127/2005 Sb. Jelikož nevykonává komunikační činnost a věřitelem pohledávky se stala až na základě smlouvy o jejím postoupení, nemůže se v dané věci jednat o spor mezi osobami uvedenými v § 129 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb., k jehož rozhodnutí je pravomocný Úřad. Na podporu své argumentace žalobkyně poukázala na rozhodnutí Krajského soudu v Praze ze dne 21. 2. 2008, sp. zn. 20 Co 714/2007, a na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2008, sp. zn. [33 Odo 1532/2005](#). Z uvedených důvodů navrhla rozhodnutí soudů obou stupňů zrušit a věc vrátit soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

N e j v y š š í s o u d dovolání zamítl.

Z o d ů v o d n ě n í :

Dovolání bylo podáno včas osobou k tomu legitimovanou (účastnicí řízení) při splnění zákonné podmínky uvedené v § 241 odst. 1 a 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, v platném znění, a je přípustné podle § 239 odst. 2 písm. a) o. s. ř.

Žalobkyně v dovolání žádnou z vad uvedených v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř., jakož i jiné vady řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, nenamítla a jejich existence nevyplývá ani z obsahu spisu; dovolací soud se proto zabýval jen uplatněným dovolacím důvodem, jak jej žalobkyně závazně po obsahové stránce vylíčila (§ 242 odst. 3, věta druhá, o. s. ř.).

Podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. lze podat dovolání z důvodu, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Nesprávným právním posouzením je omyl soudu při aplikaci práva na zjištěný skutkový stav. O mylnou aplikaci se jedná, jestliže soud použil jiný právní předpis, než který měl správně použít, nebo aplikoval sice správný právní předpis, ale nesprávně jej vyložil, případně ze skutkových zjištění vyvodil nesprávné právní závěry.

Žalobkyně spatřuje nesprávné právní posouzení věci v závěru odvolacího soudu, že projednání této věci nepatří do pravomoci soudu, nýbrž Českého telekomunikačního úřadu.

Podle § 104 odst. 1 o. s. ř. jde-li o takový nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit, soud řízení zastaví. Nespadá-li věc do pravomoci soudu nebo má-li předcházet jiné řízení, soud postoupí věc po právní moci usnesení o zastavení řízení příslušnému orgánu; právní účinky spojené s podáním žaloby (návrhu na zahájení řízení) zůstávají přitom zachovány.

Podle § 7 odst. 1 o. s. ř. v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují soudy věci, které vyplývají z občanskoprávních, pracovních, rodinných, družstevních, jakož i obchodních vztahů (včetně vztahů podnikatelských a hospodářských), pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány.

Podle § 108 odst. 1 písm. g) zákona č. 127/2005 Sb. Úřad podle tohoto zákona rozhoduje ve sporech, stanoví-li tak tento zákon.

Podle § 129 odst. 1, věty první, zákona č. 127/2005 Sb. Úřad rozhoduje spory mezi osobou vykonávající komunikační činnost (§ 7) na straně jedné, a účastníkem, popřípadě uživatelem na straně druhé, na základě návrhu kterékoliv ze stran sporu, pokud se spor týká povinností uložených tímto zákonem nebo na jeho základě.

Odvolací soud při výkladu ustanovení § 129 odst. 1, věty první, zákona č. 127/2005 Sb. vycházel nejen z výkladu jazykového (gramatického), nýbrž si vypomohl výkladem teleologickým.

Ústavní soud již ve stanovisku pléna ze dne 21. 5. 1996, sp. zn. Pl. ÚS-st.-1/96, uveřejněném ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazku 9, ročníku 1997, části I., pod pořadovým číslem 9, formuloval závěry k výkladu právních norem. Vysvětlil, že vázanost soudu zákonem neznamená bezpodmínečně nutnost doslovného výkladu aplikovaného ustanovení, nýbrž zároveň vázanost smyslem a účelem zákona.

V případě konfliktu mezi doslovným zněním zákona a jeho smyslem a účelem je důležité stanovit podmínky priority výkladu e ratione legis před výkladem jazykovým, podmínky, jež by měly představovat bariéru možné libovůle při aplikaci práva. Uvedl, že smysl a účel zákona lze dovodit především z autentických dokumentů vypovídajících o vůli a záměrech zákonodárce, mezi něž patří důvodová zpráva k návrhu zákona (uvědomuje si skutečnost, že ze souhlasu zákonodárce s osnovou návrhu lze pouze presumovat i jeho souhlas s jejími důvody), a dále z argumentace přednesené v rozpravě při přijímání návrhu zákona. Smysl a účel zákona lze dále dovodit z pramenů práva. Zároveň vyslovil názor, že při aplikaci právního ustanovení je nutno prvotně vycházet z jeho doslovného znění. Pouze za podmínky jeho nejasnosti a nesrozumitelnosti (umožňující např. více interpretací), jakož i rozporu doslovného znění daného ustanovení s jeho smyslem a účelem, o jejichž

jednoznačnosti a výlučnosti není jakákoliv pochybnost, lze upřednostnit výklad e ratione legis před výkladem jazykovým.

Z důvodové zprávy k návrhu zákona o elektronických komunikacích a o změně některých zákonů (zákon č. 127/2005 Sb.) vyplývá, že oproti zákonu č. 151/2000 Sb. nová právní úprava transponuje do právního řádu České republiky závazné právní akty Evropského společenství (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/19/ES, 2002/20/ES, 2002/21/ES, 2002/22/ES, 2002/58/ES, 1999/5/ES, směrnici Komise 2002/77/ES, rozhodnutí Komise 2002/622/ES, rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady 676/2002/ES a rozhodnutí Komise 2003/548/ES). V souladu s právem Evropského společenství je do návrhu zákona začleněna mimo jiné problematika ochrany práv spotřebitelů a uživatelů a návrh obsahuje zvláštní úpravu pro řešení sporů v oblasti elektronických komunikací. V části důvodové zprávy vztahující se k § 127 až § 129 navrhovaného zákona uvádí, že s využitím nového správního řádu se stanovují speciální ustanovení týkající se rozhodování sporů úřadem s tím, že obecně platí správní řád. Předkladatelé zákona zde vyjadřují záměr, podle něhož úřad rozhoduje spory týkající se plnění povinností stanovených tímto zákonem. Pravomocí úřadu rozhodovat uvedené spory je vyloučeno právo stran obrátit se na obecný soud před vydáním rozhodnutí řešení sporu úřadem (§ 7 o. s. ř.).

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. 3. 2002, o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací, kterou zákon č. 127/2005 Sb. kromě dalších implementoval, v čl. 8 odst. 4 písm. b) stanoví, že vnitrostátní regulační orgány prosazují zájmy občanů Evropské unie mimo jiné tím, že zajišťují vysokou úroveň ochrany spotřebitelů při obchodních jednáních s dodavateli, zejména zajišťováním dostupnosti jednoduchých a nenákladných postupů pro řešení sporů, které provádí subjekt nezávislý na zúčastněných stranách.

Z uvedeného je zřejmé, že doslovné znění § 129 odst. 1, věty první, zákona č. 127/2005 Sb. je ve zjevném rozporu s jeho smyslem a účelem, jak vyplývá z důvodové zprávy k návrhu tohoto zákona.

Zatímco jazykový výklad tohoto ustanovení svědčí ve prospěch názoru prosazovaného žalobkyní, že pravomoc úřadu je vymezena nejen věcnou charakteristikou sporů (spory týkající se povinností uložených zákonem nebo na jeho základě), ale zároveň i osobní charakteristikou stran sporů (spory mezi osobou vykonávající komunikační činnost a účastníkem nebo uživatelem), jeho smyslem a účelem je, aby úřad rozhodoval spory týkající se plnění povinností stanovených zákonem č. 127/2005 Sb.

Lze tudíž přisvědčit odvolacímu soudu, že smyslem a účelem ustanovení § 129 odst. 1, věty první, zákona č. 127/2005 Sb. je zajistit touto cestou vysokou úroveň ochrany účastníkům, resp. uživatelům díky možnosti dostupného jednoduchého a nenákladného postupu při řešení sporů (v souladu s čl. 8 odst. 4 písm. c/ citované směrnice). Přijetí názoru žalobkyně, který vychází výlučně z jazykového výkladu a pomíjí výklad teleologický, by ve svých důsledcích znamenalo, že pro určení pravomoci by nebyla rozhodná objektivně stanovená hlediska, nýbrž hlediska subjektivní povahy, daná momentální osobní charakteristikou účastníků, jež se může měnit. Takový výklad je v rozporu s účelem uvedeného ustanovení a znamenal by nepřijatelné oslabení ochrany účastníka, resp. uživatele. Postoupení pohledávky osobou vykonávající komunikační činnost by mu znemožnilo dobrat se dostupným, jednoduchým a nenákladným postupem vyřešení svého sporu.

Vzhledem ke shora řečenému je třeba uzavřít, že odvolací soud nepochybil, jestliže dovedl, že v posuzovaném případě změna osoby uvedené v § 129 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb. v důsledku postoupení pohledávky osobou vykonávající komunikační činnost nemá vliv na pravomoc Úřadu k rozhodování sporu týkajícího se povinností uložené tímto zákonem. Postoupením pohledávky osobou vykonávající komunikační činnost na žalobkyni (§ 524 obč. zák.) se na podstatě a charakteru sporu ničeho nezměnilo. Na žalobkyni (postupníka) s právem na plnění (včetně příslušenství pohledávky a

veškerých práv s ní spojenými) přešly též povinnosti, jež má věřitel vůči dlužníkovi (např. poskytnout dlužníkovi potřebnou součinnost ke splnění dluhu, přijmout řádně nabídnuté plnění apod.). Rozsah a obsah povinností dlužníka je stejný a nemění se nic ani na běhu promlčecí doby.

Z uvedeného vyplývá, že se žalobkyni nepodařilo prostřednictvím dovolacího důvodu podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. zpochybnit správnost právního názoru odvolacího soudu, že věc nespadá do pravomoci soudů, neboť podle § 129 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb. je k projednání a rozhodnutí této věci dána pravomoc Českého telekomunikačního úřadu (§ 7 odst. 1 a § 104 odst. 1 o. s. ř.). Na tomto závěru nemůže ničeho změnit argumentace žalobkyně poukazující na usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 21. 2. 2008, sp. zn. 20 Co 714/2007, v němž byl ve skutkově totožné věci vysloven názor, že není dána pravomoc Úřadu, jestliže v důsledku postoupení pohledávky osobou vykonávající komunikační činnost není splněn předpoklad osobní charakteristiky sporu vymezený v § 129 odst. 1, větě první, zákona č. 127/2005 Sb.; z odůvodnění uvedeného rozhodnutí vyplývá, že soud rozhodoval pouze na základě gramatického výkladu citovaného ustanovení, aniž vzal v potaz výklad teleologický. Poukaz žalobkyně na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2008, sp. zn. [33 Odo 1532/2005](#), je nepřijatelný, neboť v této věci byl podán výklad § 95 bodu 8 písm. d) zákona č. 151/2000 Sb., jímž byla pravomoc Úřadu vymezena odlišně od stávající úpravy, a to tak, že Úřad rozhoduje spory o povinnosti účastníka k finančnímu plnění vyplývající ze smlouvy mezi provozovatelem veřejné komunikační sítě a účastníkem o poskytování telekomunikačních služeb. Dovolací soud proto dovolání podle § 243b odst. 2, části věty před středníkem, o. s. ř. zamítl.

Z diskuse při jednání kolegia dne 10. června 2009:

Výsledek hlasování: